

Vysoký Chlumecký

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Sedlčany

Nadmořská výška: 490 m n. m.

Počet obyvatel: 813

Adresa URL: www.vysoky-chlumecký.cz

Okres: Příbram

GPS souřadnice: 49.617657N, 14.389767E

První pís. zmínka: 1235 (789 let)

PSČ: 262 52

Historie obce Vysoký Chlumecký

Nejstarší datovaná zpráva je z roku 1235, kdy se "z Chlumce" psal jistý Mrakota. Z roku 1250 pak pochází zmínka o dalším osadníkovi Vintíři. Lze tedy předpokládat, že v jejich době zde mohlo stát menší panské obydlí.

Hradní sídlo nejspíše vystavěl až ve druhé polovině 14. století Purkart Strnad z Janovic. Existenci této stavby máme prvně podloženu v roce 1382. Pod hradem vznikly dvě osady, jedna nazvaná Chlumecký, druhá pak Víška. Chlumecký býval už před třicetiletou válkou označován jako městečko nebo městys. V soupisu z roku 1617 se uvádí pouze "městečko pod zámkem". Historie obce byla úzce spjata a do 1. poloviny 19. století v podstatě tvořena historií chlumeckého hradu. Život poddaných se odvíjel podle toho, komu hrad právě patřil. Příchod Lobkoviců na Chlumecký v roce 1474 se stal důležitým mezníkem, ovlivňujícím dějiny hradu i celého panství na celá staletí.

Jedním z nejdůležitějších odvětví pro vrchnostenské hospodářství byla v tehdejší době zemědělská výroba na poplužních dvorech. Většina obyvatel chlumeckého panství se tedy zabývala zemědělstvím a k tomu příslušnými řemesly. Přehledný a velice podrobně popsany obraz panství přináší urbář z roku 1637. Panství mělo dva pivovary, čtyři ovčiny, šest mlýnů, cihelnu, pilu, 54 rybníků a 829 usedlostí.

Přestože se veškerá bojště třicetileté války /1618 - 1648/ nalézala daleko od chlumeckého kraje, nebyli místní lidé ušetřeni válečných útrap. Armády tu přešly několikrát a vždy za sebou zanechaly velkou zkázu. Vojáci vypalovali stavení i celé vesnice, zabili mnoho obyvatel a nadělali škody na majetku i hospodářském zvířectvu.

Chlumecké panství vzkvétalo nebo upadalo v závislosti na schopnostech a zájmech jeho majitelů. Jedním z nich se stal v roce 1739 Ferdinand Filip z Lobkovic. Ten žil v cizině, o svůj majetek se nestaral a dal tak příležitost knížecím správcům k hospodaření ve svůj prospěch. V té době pod chlumeckou správou podléhaly i Sedlčany. Napětí mezi bezohlednými úředníky a poddanými přerostlo v selské bouře. Musela zasáhnout rakouská vláda, která ustanovila administrátorem všech panství za neschopného Ferdinanda jeho synovce Augusta. S chlumeckými poddanými bylo za Augusta nakládáno mnohem lidštěji a spravedlivěji. Levně si mohli pronajmout pozemky poplužních dvorů, tím se zlepšila jejich životní situace, obyvatelstva přibývalo, vesnice se rozšiřovaly a ozdobovaly novými stavbami.

Významnou událostí pro panstvo i poddané se stalo zrušení roboty v roce 1848. Na Chlumci zůstalo jen ředitelství velkostatku s úřednictvem. Nově vzniklé politické a soudní úřady byly zřízeny v Sedlčanech. Chlumecký tak přišel o veškerou moc a dřívější slávu. Dosavadní název obce byl změněn na Vysoký Chlumecký, aby byla osada odlišena od jiných Chlumců, kterých se v zemi nalézalo několik.

Se vznikem Československa v roce 1918 byly zrušeny šlechtické tituly. V období protektorátu zabavili lobkowiczský majetek němečtí nacisté, po druhé světové válce došlo k jeho částečnému navrácení, ale v roce 1948 byl veškerý majetek opět vyvlastněn.

Poválečná historie Vysokého Chlumce se začala psát již v posledních dnech války, plných očekávání, ale i obav před ustupujícími zbytky německých vojsk. Po osvobození se do obce začali vracet lidé, kteří byli za války ze svých domovů násilně vyhnáni. Počátkem roku 1948 byla provedena pozemková reforma zdejšího velkostatku. Mezi malorolníky bylo rozděleno více než 175 ha půdy, avšak v padesátých letech bylo započato s kolektivizací a ustavením JZD. V důsledku znárodnění a zestátnění byl vysokochlumecký hrad převeden do péče státu, pivovar byl zestátněn a místo bývalé lesní správy bylo zřízeno ředitelství státních lesů.

